

Teaching Guide			
Identifying Data			2023/24
Subject (*)	Disorders in Spoken and Written Language: Reading and Comprehension	Code	652438019
Study programme	Mestrado Universitario en Psicoloxía Aplicada		
Descriptors			
Cycle	Period	Year	Type
Official Master's Degree	1st four-month period	First	Obligatory
Language	Spanish		
Teaching method	Face-to-face		
Prerequisites			
Department	Psicoloxía		
Coordinador			
Lecturers	Cuevas Gonzalez, Lino Manuel	E-mail	lino.cuevas@udc.es
Web			
General description	Trátase dunha materia orientada a dotar o alumnado dos coñecementos xerais sobre dificultades na linguaxe oral, na lectura, a escritura, e o dominio da linguaxe escrita en xeral. Está orientada a dotar os alumnos dos coñecementos e competencias necesarios para aplicar criterios axeitados na identificación e intervención educativa en nenos do grupo de idade que cursan a Educación Primaria e que poden presentar trastornos na linguaxe oral e escrita.		

Study programme competences	
Code	Study programme competences
A4	Being able to achieve an adequate level of understanding of the recipient's demand in every situation or application context.
A5	Being able to perform a psychological evaluation in the context of a scientific investigation.
A6	Knowing how to specify the demand and the objectives of the case, and to collect the information depending on them.
A7	Knowing to track on a case by choosing appropriate and realistic objectives.
A19	Knowing and complying with the deontologic obligations of Applied Psychology.
B1	Capacity for analysis and synthesis.
B2	Capacity for organization and planning.
B8	Autonomous learning.
B11	Troubleshooting.
B12	Decision-making.
B13	Ability to apply knowledge to practice.
C2	To dominate the expression and understanding of a spoken and written foreign language.
C3	Using the basic tools of information and communication technologies (ICT) necessary for the exercise of the profession and for lifelong learning.

Learning outcomes			
Learning outcomes		Study programme competences	
		AR4	
		AR5	
		AR7	
		AR6	
		AR19	BR1 BR13
			BR2
			BR11
			CC2
			BR12

			CC3
			BR8

Contents

Topic	Sub-topic
TEMA 1. PROCESOS PSICOLÓXICOS BÁSICOS EN LECTURA	- PROCESOS PERCEPTIVOS - PROCESOS LÉXICOS - PROCESOS SINTÁCTICOS - PROCESOS SEMÁNTICOS
TEMA 2. EL APRENDIZAJE DA LECTURA	- MÉTODOS DE LECTURA - PROGRAMAS INSTRUCCIONALES - RECOMENDACIONES DIDÁCTICAS
TEMA 3. DIFICULTADES DE APRENDIZAJE EN LECTURA	RETASO LECTOR - DISLEXIA
TEMA 4. A COMPRENSIÓN DOS TEXTOS	- ESTRATEGIAS DE COMPRENSIÓN - PROGRAMAS INSTRUCCIONALES
TEMA 5. MEMORIA E LECTURA	-M.O. -M.L.P.

Planning

Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours
Case study	A4 A6 A19 B2 B8 B11 B12 C2 C3	10	0	10
Objective test	A4 A5	2	25	27
Workbook	A7 B1 B2 B8 B11 B12 B13 C3	0	5	5
Supervised projects	A7 B1 B2 B8 B11 B12 B13 C3	2	22	24
Guest lecture / keynote speech	A4 A6	7	0	7
Personalized attention		2	0	2

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

Methodologies	Description
Case study	DIAGNÓSTICO E INTERVENCIÓN EN DIFICULTADES DA LECTURA
Objective test	PROBA OBXECTIVA SOBRE OS CONTIDOS
Workbook	Valorarase o nivel de profundización e a capacidade de reflexión do alumnado sobre cada lectura proposta.
Supervised projects	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudiantes, baixo a tutela do profesor. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudiantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudiantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-tutor. Propoñerase a realización de traballos de grupo, de carácter obligatorio, ao redor dos temas centrais da materia e para o inicio da súa elaboración facilitarase un pequeno dossier a partir do cal o alumnado deberá ir profundando na materia obxecto de estudio. O resultado dese traballo exponse de forma interactiva utilizando a metodoloxía da presentación oral.
Guest lecture / keynote speech	EXPLICACIÓN DE CONTIDOS

Personalized attention

Methodologies	Description

Case study Supervised projects	Estas metodologías requieren de orientación y seguimiento por parte del profesor tanto en horas de clase (que se hará en los grupos interactivos) como en horas de tutoría, según lo demanden los alumnos y/o crea conveniente el profesor. Todo ello con la finalidad de realizar un seguimiento preciso del alumnado y de sus actividades de aprendizaje. Será virtual y/o presencial, atendiendo a las circunstancias y a los recursos tecnológicos existentes. La atención personalizada se hará, globalmente, mediante tutorías personalizadas directas y virtuales, individuales y grupales. El alumnado con dispensa académica realizará los trabajos y tareas de forma individual, con entregas en las fechas marcadas por el docente, e tendrá atención personalizada en horario de tutorías, para aclarar dudas sobre los trabajos y también sobre el marco teórico y práctico de la materia. No se trata aquí de realizar clases paralelas u online, sinó, que ya lo deben saber, que estamos en horario de tutorías y en esa franja pueden realizar consultas, solventar dudas, etc. La realización fraudulenta de las pruebas o actividades de evaluación, una vez comprobada, implicará directamente la cualificación de suspenso en la convocatoria en que se cometía: lo/a estudiante será calificado con ?suspenso? (nota numérica 0) en la convocatoria correspondiente del curso académico, tanto se la comisión de la falta se produce en la primera oportunidad como en la segunda. Para esto, se procederá a modificar su cualificación en el acta de primera oportunidad, si fuera necesario".

Assessment				
Methodologies	Competencies	Description	Qualification	
Case study	A4 A6 A19 B2 B8 B11 B12 C2 C3	DIAGNÓSTICO E INTERVENCIÓN	20	
Objective test	A4 A5	PROBA TIPO TEST SOBRE OS CONTIDOS. Se debe obtener, como mínimo, una puntuación de cuatro sobre diez.	40	
Guest lecture / keynote speech	A4 A6	ASISTENCIA A CLASE	0	
Workbook	A7 B1 B2 B8 B11 B12 B13 C3	Valorarase o nivel de profundización e a capacidade de reflexión do alumnado sobre cada lectura proposta.	10	
Supervised projects	A7 B1 B2 B8 B11 B12 B13 C3	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudiantes, baixo a tutela do profesor. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudiantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudiantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-tutor. Propoñerase a realización de traballos de grupo, de carácter obrigatorio, ao redor dos temas centrais da materia e para o inicio da súa elaboración facilitarase un pequeno dossier a partir do cal o alumnado deberá ir profundando na materia obxecto de estudio. O resultado dese traballo exponse de forma interactiva utilizando a metodoloxía da presentación oral.	30	

Assessment comments

A ASISTENCIA É OBRIGATORIA (salvo dispensa concedida ou motivo xustificado documentalmente). Tanto a realización da proba obxectiva (a condición de que se obteña, como mínimo, unha puntuación de catro sobre dez) como dos traballos tutelados e a súa correspondente exposición e defensa, considéranse obligatorios para superar a materia. As cualificacións obtidas nestes apartados sumaranse ás obtidas nos restantes (estudo de casos e lecturas). Considérase aprobada a materia a partir de cinco (5). Calquera puntuación inferior supón a cualificación de Suspenso. A non realización dun ou ambos os apartados obligatorios supón a cualificación de Non Presentado. Se por causas alleas á nosa vontade e se así o indicase o Goberno do Estado, variasen as condicións de realización do curso, entón a avaliación cinguiríase á puntuación da proba obxectiva, cun 40% de peso na cualificación final, á síntese dos traballos tutelados coa aprendizaxe colaborativa, que pasaría a ter un peso do 30% da cualificación final, os estudos de casos, que supoñerían un 20% da cualificación final e, por último, as lecturas e o nivel de profundización nelas, que supoñerían un 10% da cualificación final. Todo iso levaría a cabo a través dos recursos tecnolóxicos dos que se poida dispoñer nese momento. O alumnado con dedicación a tempo parcial e dispensa académica de asistencia será avaliado da mesma maneira, excepto a exposición oral, que poderá ser síncrona ou asíncrona (para o alumnado asistente só será síncrona).

Sources of information

Basic	- VIEIRO, P.; MEILÁN, E. Y GÓMEZ, I (1999). ENTRENAMIENTO Y EVALUACIÓN DE LOS PROCESOS DE LECTO-ESCRITURA. TÓRCULO - VIEIRO, P.; PERALBO, M. Y GARCÍA, J.A. (1997). PROCESOS DE ADQUISICIÓN Y PRODUCCIÓN DE LA LECTO-ESCRITURA. VISOR - VIEIRO, P. Y GÓMEZ, I. (2004). PSICOLOGÍA DE LA LECTURA . PEARSON - J.C. Meléndez Moral 1996 Desarrollo psicológico de la dificultad auditiva Cristóbal Serrano Valencia Libro V M. Acosta Rodríguez; A Mª.Moreno Santana 2001 Dificultades del lenguaje en ambientes educativos. Masson Libro J. Narbona;C. Chevrie-Muller 2001 El lenguaje del niño.Desarrollo normal, evaluación y trastornos. Masson Libro P.Howlin;S.Baron-Cohen;J.Hawdin 2006 Enseñar a los niños autistas a comprender a los demás.Guía práctica para educadores. CEAC educación Libro D.Caplan 1992 Introducción a la neurolingüística y al estudio de los trastornos del lenguaje Visor Distribuciones, S.A. Libro Miquel Serra;Elisabet Serrat;Rosa Solé y Melina Aparici 2000 La adquisición del lenguaje Ariel Psicología Libro M.López Torrijo 2005 La educación de las personas con sordera.La esuela oralista española. Universitat de Valencia.Dpto.Educación Comparada e Historia de la Educación. Libro J. Peña Casanova 2003 Manual de Logopedia Masson Libro J.Rondal; X.Serón 2000 Neurología y conducta Paidós Libro M. Belinchón;J.M.Igoa;A. Riviere 2000 Psicología del lenguaje.Investigación y Teoría Trotta. S.A. Libro J. N. García Sánchez 1998 Manual de dificultades de aprendizaje: Lenguaje. Lecto-escritura. Matemáticas Aula Magna Libro
Complementary	- GARCÍA MADRUGA, J.A. YCOLS (1999). COMPRENSIÓN LECTORA Y MEMORIA OPERATIVA. PAIDÓS - SÁNCHEZ, E. (1998). COMPRENSIÓN Y REDACCIÓN DE TEXTOS. EDEBÉ - GARCÍA MADRUGA, J.A. (2006). LECTURA Y CONOCIMIENTO. PAIDÓS

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Other comments

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.